

*Rēzeknes un Viļānu
novadu bibliotēku
teksta pārskats
par darbu 2013.gadā*

*Rēzekne
2014*

Saturs

	lpp.
1. Bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums	3
2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika	4
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	6
4. Darbs ar bērniem un jauniešiem	11
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	21
6. Novadpētniecības darbs	23
7. Projektizstrāde	25
8. Metodiskais un konsultatīvais darbs. Sadarbības raksturojums	25
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	28
10. Bibliotēku personāls	31
11. Finansiālais nodrošinājums	32
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte	33
Veiksmes stāsti	39

1. BIBLIOTĒKU DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

2013.gadā viens no nozīmīgākajiem Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas darba novērtējumiem ir Atzinības raksta saņemšana Latvijas Pašvaldību savienības rīkotajā konkursā „Eiropas Gada Pašvaldība”.

Rēzeknes un Viļānu novadu bibliotēku misija ir aktīvi piedalīties informācijas sabiedrības veidošanas procesā, veicināt uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību, nodrošināt lietotājiem nepieciešamo informāciju un saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Novadu iedzīvotājus apkalpo 36 publiskas bibliotēkas - Viļānu pilsētas un 35 pagastu.

Bibliotēkas veic informācijas, izglītības, izklaides, novadpētniecības un sociālās funkcijas, balstoties uz ciešu sadarbību ar citām iestādēm. Nozīmīgākie sadarbības partneri ir novadu pašvaldību pagastu pārvaldes, skolas, tautas nami, nevalstiskās organizācijas, interešu centri u. c.

Bibliotēkas galvenais uzdevums – sniegt bibliotēkas lietotājiem operatīvus un kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumus, nodrošinot bibliotēkas krājumu, datu bāzu un informācijas sistēmu pieejamību, sekmēt kultūras mantojuma apzināšanu un popularizēšanu. Jaunās tehnoloģijas ir kļuvušas ļoti zīmīgas bibliotēkas apmeklētāju ikdienā. Interneta pieslēgums visu laiku ir par brīvu, ko aktīvāk izmanto bērni un pieaugušie no maznodrošinātām ģimenēm, darba meklētāji, studenti, tūristi. Pieaug bibliotēku sociāla funkcija.

Turpinās elektronisko pakalpojumu attīstība, materiāli-tehniskās bāzes nostiprināšana. Visās bibliotēkās ar projekta ‘Trešais tēva dēls, atbalstu nodrošināta bezmaksas piekļuve datubāzēm Letonika un Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”.

Rēzeknes un Viļānu novados dzīvo 36850 iedzīvotāju, bibliotēkās reģistrēti 8778 lietotāji. Novadu iedzīvotāju bibliotēkārais aptvērums ir 24 %. Bibliotēku pakalpojumus izmanto ne tikai apkalpojamo teritoriju iedzīvotāji, bet visi interesenti.

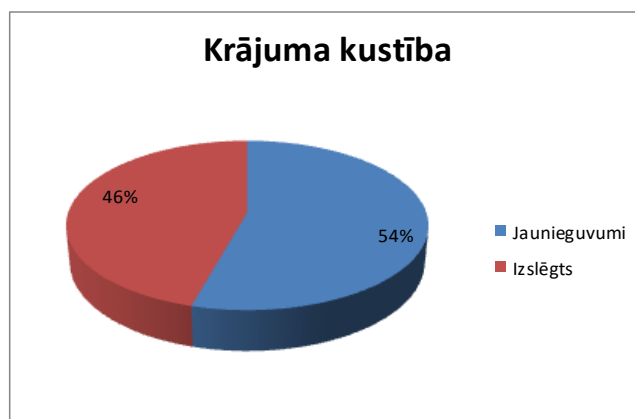
2013.gads bibliotēkām kopumā bija labvēlīgs finansiālā nodrošinājuma ziņā.

2. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS POLITIKA

Viena no bibliotēkas prioritātēm ir darbs ar bibliotēku krājumu, veidojot kvalitatīvu, mobilu, rekatalogizētu bibliotēkas krājumu, kas dod iespēju lietotājiem operatīvāk iegūt nepieciešamo informāciju. Bibliotēkas savu krājumu veido un papildina atbilstoši bibliotēkas funkcijām: informācija, izglītība, izklaide, izstrādātai krājuma komplektēšanas koncepcijai, ievērojot lietotāju intereses, vajadzības un prasības. Bibliotēkāra darba procesu automatizāciju nodrošina Bibliotēku informācijas sistēma ALISE i. Sadarbībā ar Rēzeknes reģiona galveno bibliotēku, 29 publiskajās un 9 skolu bibliotēkās turpinājās krājuma rekatalogizācija, izmantojot BIS ALISE. No 29 bibliotēkām e-kopkatalogā viss krājums ievadīts 12 bibliotēkās, iespieddarbu automatizēta izsniegšana/saņemšana notiek 7 bibliotēkās: Gaigalavas, Kaunatas 1. Lendžu, Maltas, Nautrēnu, Ozolmuižas, Sakstagala 1., bet 5 bibliotēkas plāno nodrošināt automatizētu apkalpošanas sistēmu 2014. gada sākumā. 12 bibliotēkas aktīvi turpina krājumu rekatalogizāciju.

Gaigalavas un Maltas bibliotēkās tika veikta krājuma inventarizācija ar BIS ALISE.

Kopkrājums pārskata gada beigās sastāda 272 290 (+3623) informācijas nesēju eksemplāri. No novadu bibliotēku krājumiem izslēgti 19261 eks., bet ienākušas 22884 vienības. Kopkrājuma pieaugums 6%.

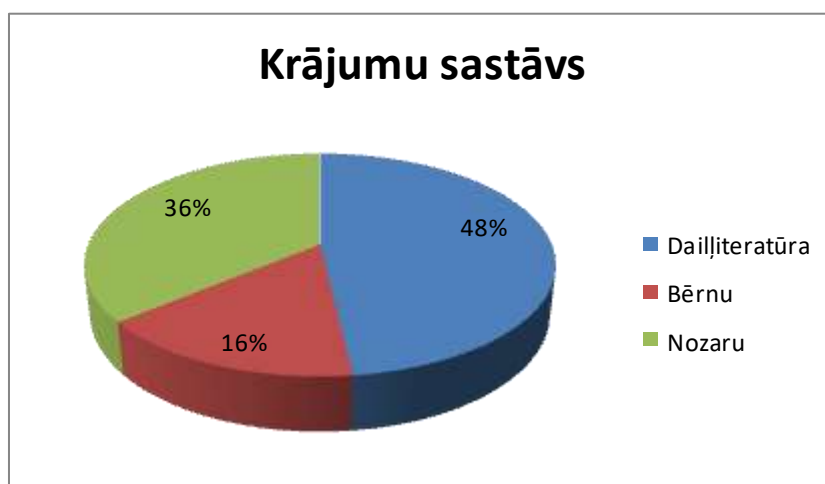
Priekšroka tiek dota praktiskai lasāmvielai – rokasgrāmatām, enciklopēdijām. Daiļliterātas iegādē priekšroka tiek dota latviešu oriģinālliterātai. Nemainīgi pieprasīti ir latviešu oriģinālliterātas romāni, detektīvliteratūra, memuārliteratūra,

grāmatas par vēsturiskām personībām un ceļojumiem. Pusaudžu vidū vairāk izmanto dažādu uzziņu literatūru, enciklopēdijas, vārdnīcas.

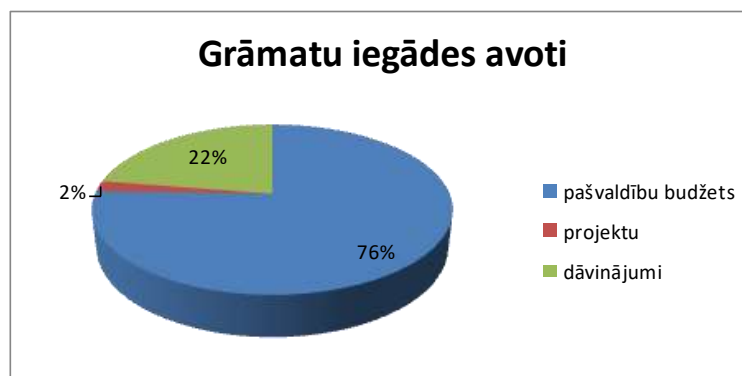
Dokumentu kopuma komplektēšanas galvenie avoti ir pašvaldības piešķirtie līdzekļi, galvenokārt komplektē izdevniecībā „Zvaigzne ABC”, „Jumava”, grāmatu bāzē „Latvijas Grāmata”, Janus, SIA „Virja”, grāmatveikals Liesma.

Pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta „Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās” un LNB attīstības fonda lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu/Jauniešu Žūrija” bibliotēku krājums papildināts ar 317 (3,4%) kvalitatīvu grāmatu eksemplāriem.

Kopkrājums pārskata gada beigās bija 272290 informācijas nesēju eksemplāri.

Notiek regulāra krājuma izvērtēšana, norakstīšana un atjaunošana, attīrot to no novecojušas pēc satura un maz pieprasītas, nozaudētas vai bojātas literatūras. Izslēgto dokumentu skaits 2013. gadā ir 19261 vienības. Pamatos krājums atbilst lasītāju pieprasījumam. Krājuma apgrozība ir 1,2 .

3. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

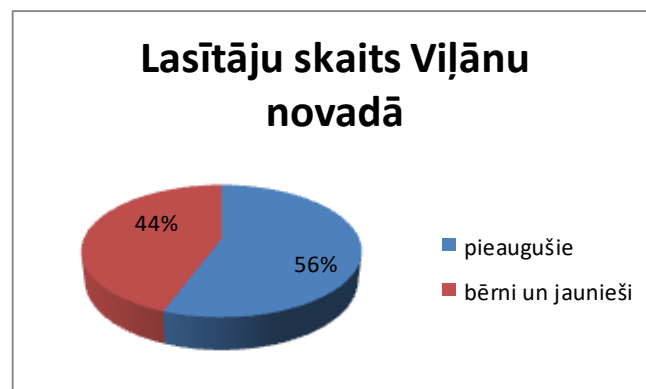
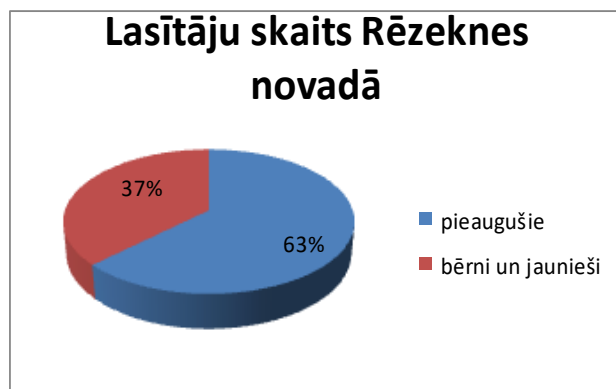
Galvenais uzdevums ir attīstīt bibliotēkas pakalpojumus gan tradicionālajiem bibliotēkas apmeklētājiem, gan attālinātiem bibliotēkas lietotājiem. Katra bibliotēka piedāvā pakalpojumus, atbilstošus vietējās sabiedrības prasībām. Bibliotēkās izveidoti atbilstoša vide un apstākļi lasīšanai, mācībām, mūzikas klausīšanās, filmu skatīšanās, zīmēšanai, spēlēšanai u.c nodarbēm. Bibliotēku darba laiks ir piemērots lietotāju vajadzībām. Tiek piedāvāti arī ārpusbibliotēkas pakalpojumi – iespieddarbu piegāde mājās, grāmatu izstādes citās iestādēs, masu pasākumu rīkošana. Orientēšanos bibliotēkās atvieglo norādes un atbilstošs funkcionālo zonu noformējums. Bibliotēku sniegtie pakalpojumi ir bezmaksas, izņemot 9 bibliotēkas, kurām ir maksas pakalpojumi par printēšanu, skenēšanu, kopēšanu, saskaņā ar pašvaldības pieņemtajiem maksas pakalpojumu tarifiem, Viļānu pilsētās bibliotēkai vēl par nakts abonementu. Sniegtie pakalpojumi vienādi pieejami, ne tikai apkalpojamo teritoriju pagastu iedzīvotājiem, bet visiem citiem interesentiem.

Bibliotēku galveno darba rādītāju dinamika

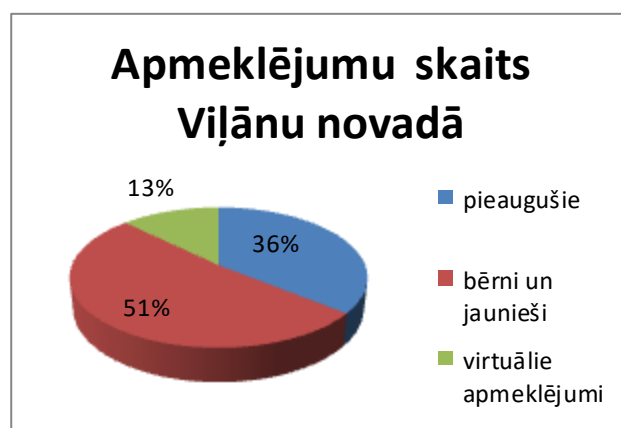
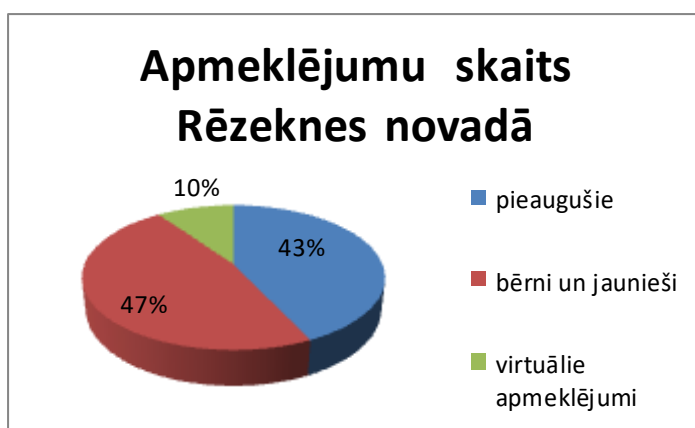
Gads	Lietotāju skaits	Apmeklējumu skaits	Izsnigumu skaits	Lietotāju skaits	Apmeklējumu skaits	Izsnigumu skaits
	<i>Rēzeknes novads</i>			<i>Viļānu novads</i>		
2012	7167	178512	252484	1976	49177	92725
2013	7124	169827	248716	1654	33923	67915
<i>Dinamika</i>	<i>-43</i>	<i>- 8685</i>	<i>-3768</i>	<i>- 322</i>	<i>- 15254</i>	<i>-24810</i>

Rēzeknes novadā galvenie darba rādītāji ir samazinājušies, sakarā ar to, ka samazinās iedzīvotāju skaits un skolēnu skaits skolā, laukos ieviests kvalitatīvs interneta pakalpojums, daudziem no bijušajiem apmeklētājiem radusies iespēja internetu pieslēgt mājās.

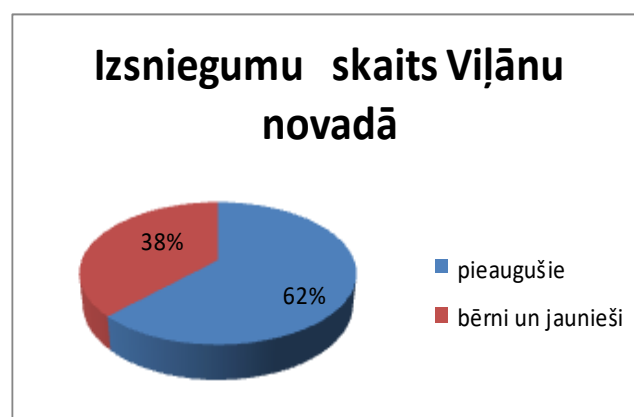
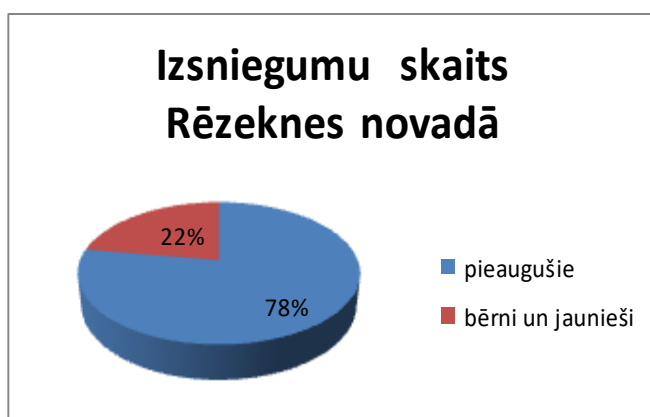
Viļānu novadā darba rādītāji ir samazinājušies, sakarā ar Viļānu pilsētas bibliotēkas renovāciju. Bibliotēka ir izveidota divās mazās telpās, tālu no skolas un centra un lielākā daļa grāmatu sapakotas slēgtā telpā.

1.1.attēls. Lietotāju procentuālais sadalījums pēc vecuma grupām

1.2.attēls. Apmeklējumu procentuālais sadalījums pēc vecuma grupām

1.3 attēls Izsniegumu procentuālais sadalījums pēc vecuma grupām

Bibliotēkas statistikas spoguļi:

- 24 % novadu iedzīvotāju izmanto bibliotēku pakalpojumus.
- Ir vidēji viena bibliotēka uz katriem 1037 iedzīvotājiem.
- Bibliotēkās glabājas vidēji 7 dokumenti (informācijas vienības) uz katru iedzīvotāju.
- Bibliotēkās glabājas vidēji 31 dokumenti (informācijas vienības) uz katru bibliotēkas lasītāju.
- Apmeklējumu skaits uz vienu lasītāju – vidēji 23 reizes gadā.
- Bibliotēku kārtējie izdevumi uz vienu lasītāju – vidēji Ls 38 gadā.
- Lasītāju skaits uz vienu bibliotekāro darbinieku – vidēji 198 lasītāji.
- Krājumu apgrozība – 1,2 (dokumentu/informācijas vienību vidējais izsniegums gadā).
- 29 publiskās un 9 skolu bibliotēkās darbojas integrētajā bibliotēku informācijas sistēmā ALISE.

Bezmaksas pakalpojumu sniegšanu nodrošināja šādi bibliotēku resursi:

Brīvpieejas krājums 272290 vienības:

- 231526 eksemplāri grāmatu;
- 40211 eksemplāru periodisko izdevumu;
- 553 eksemplāru pārējie dokumenti;

Bezmaksas interneta resursi 36 bibliotēkās:

- Elektroniskās datu bāzes Letonika, Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”;
- Reģionālais elektroniskais kopkatalogs;

Datortehnikas nodrošinājums 36 bibliotēkās:

- 272 datorkomplekti;
- 47 multifunkcionālā iekārta;
- 31 printeri;
- 6 skeneri;
- 4 kopētāji;

Bibliotēkās uzziņu informācijas darbs notiek katru dienu, apkalpojot lasītājus. Ikdienu darbība arvien noteicošāka ir tematisko uzziņu sagatavošana, izstrāde un materiālu atlase, darbs ar datu bāzēm, enciklopēdijām un laikrakstu publikācijām.

Pieaug izsniegto mutisko, rakstisko uzziņu un konsultāciju skaits (kopā 6789 +2567). Uzziņu tematika – pašvaldību moduļi un darbības pamatprincipi, tautas

sapulču likumi senajā Romā, gaismas viļņu diapazons, tradīcijas, dabas zinātnēs, medicīnā, dārzkopība, mājturība, biškopība Latvijā, ēdienu receptes, mīklas, pasakas, spēles, dzejoļi, lētākās aviobiļetes, dzīvojamās lauku mājas projekti, līgumu sagatavošana, tautas tērpu šūšana u. c. Uzziņu izpildē tika izmantots bibliotēkā esošais bibliogrāfiskais uzziņu aparāts, LNB un RCB datu bāzes, datu bāzes *Letonika*, *Lursoft* „Laikrakstu bibliotēka”, kā arī bibliotēkās esošās tematiskās mapes. Populārākais informācijas meklēšanas avots ir www.google.lv; www.wikipedia.org.

Visu gadu tika pētītas un analizētas lietotāju vajadzības un pieprasījums, lai katrai grupai nodrošinātu diferencētu pieeju un iespējami kvalitatīvu pakalpojumu. Tas tika noskaidrots vērtējot formulāru ierakstus, veidojot pieprasījumu kartotēkas (pierakstus), sarunās, aptaujās un anketēšanā.

Attīstījās informatīvie pakalpojumi – izsniegto uzziņu un konsultāciju skaits. Turpinājās individuālās apmācības datortehnikas, interneta resursu un datu bāžu lietošanā, e-pakalpojumu izmantošanā visu vecuma grupu lietotājiem.

Datorus vairāk sākuši izmantot bezdarbnieki darba meklējumos- gan pētot sludinājumus, gan sūtot savus CV uz brīvajām vakancēm, gan arī kā sazināšanās līdzekli. Tāpat iedzīvotāji nāk uz bibliotēku izprintēt dažādas veidlapas, nokopēt vajadzīgos dokumentus, sameklēt informāciju par dažādām valsts iestādēm- LAD, VID, LDC, NVA, apmaksāt rēķinus u.c.

Informacionālo vajadzību nodrošināšanai tika izmantoti SBA pakalpojumi - pavisam 902. Kopā bibliotēkas saņēmušas grāmatas no citām bibliotēkām 521 un nosūtījušas 381 eksemplārus. Aktīvi notiek grāmatu kopu apmaiņa starp reģiona bibliotēkām (Gaigalavas, Kantinieku, Silmalas pagasta Kruķu, Silmalas pagasta Ružinas, Sokolku). Sakarā ar elektroniskās informācijas pieejamību samazinājās pieprasījumu skaits no LNB. SSBA netika izmantots.

Lai izraisītu un nostiprinātu interesi par bibliotēku, potenciāliem un esošiem lietotājiem tika piedāvāti dažādi pasākumi: tikšanās ar ievērojamām novadniekiem – dzejniekiem, māksliniekiem, amatniekiem u.c., tematiskās un literārās pēcpusdienas, konkursi, izstādes, ekskursijas, bibliotēkārās stundas un individuālās konsultācijas, kuru gaitā tiek apgūtas iemaņas orientēties bibliotēkas krājumā, meklēt informāciju elektroniskajā katalogā, internetā, elektroniskajās datubāzēs, uzziņu literatūrā.

Vienlaikus ir nodrošināti arī ārpus bibliotēkas pakalpojumi tiem lasītājiem, kuri paši nespēj apmeklēt bibliotēku. Galvenokārt, tie ir invalīdi vai ilgstoši slimojošie

cilvēki. Šādos gadījumos vai bibliotekāri paši, vai ar kā cita starpniecību, piegādā nepieciešamo literatūru, cita veida dokumentus vai informāciju uz mājām.

Turpināja darbu Nautrēnu pagasta Dekteru un Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkti.

Ciemos, kuros tika likvidētas pasta nodaļas, bibliotēkā iedzīvotāji var pasūtīt novada laikrakstu „Rēzeknes Vēstis”, līdz ar to tiek piesaistīti jauni lasītāji.

Lai apmeklētāji varētu izteikt savas domas, vērtējumu un priekšlikumus par piedāvātajiem pakalpojumiem, apkalpošanas kultūru vai bibliotēkas darbu kopumā, katrā bibliotēkā ir izveidota ierosinājumu un atsauksmju burtnīca, divās bibliotēkās ir ierīkotas vēstuļu kastītes.

Izteiktie ierosinājumi, ieteikumi, pretenzijas tiek ņemti vērā bibliotēkārās apkalpošanas pilnveidošanā.

Lasītāju apkalpošanas kvalitātes uzlabošanai bibliotēkās ir lasītāju pieprasījumu burtnīcas, kurās tiek fiksētas tās grāmatas, kuru nav bibliotēkā, lai grāmatas pasūtītu un apmierinātu pieprasījumu.

Lai nodrošinātu bibliotēkas pakalpojumu un informācijas resursu pieejamību Audriņu pagasta bibliotēka ir pagarinājusi darbalaiku, Čornajas pagasta Rāznas bibliotēka atvērta sestdienās.

Septiņās bibliotēkās ir ierīkota iekļūšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Viļānu bibliotēkā ir ES informācijas punkts, kurš saņem diezgan daudz grāmatu un brošūru par ES un pieprasījums pēc šīm grāmatām ir tieši skolēnu vidū.

4. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

4.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums, metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu reģionā

Bērnu un jauniešu bibliotekāro apkalpošanu Rēzeknes un Viļānu novados veic 36 pagastu bibliotēkas, Maltas pagasta un Viļānu pilsētas bibliotēku bērnu literatūras nodaļas. Pavisam pārskata gadā tika apkalpoti 3382 šīs grupas lasītāji, kas ir 38% no kopēja lasītāju skaita. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu bērnu un jauniešu lasītāju skaits samazinājies par 136 (*skat.tabulu*)

	2012	2013	dinamika	% no kopējā skaita
Lasītāji	3518	3382	- 136	38%
Apmeklējums	108726	97647	-11079	48%
Izsniegums	105734	81392	-24342	26%

Rēzeknes un Viļānu novadu bibliotēku metodisko un konsultatīvo darbu koordinē Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas bibliotēku darba speciālists un Rēzeknes pilsētas galvenā bibliotēka (Rēzeknes reģionā galvenā bibliotēka).

Tiek rīkoti semināri, pieredzes apmaiņas braucieni, apmācības, kopdarbībā notiek e-kopkataloga veidošana, informatīvās sanāksmes un individuālās konsultācijas. Darba jautājumu izskatīšanai ar bērnu un jauniešu auditoriju notika Rēzeknes pilsētas, Rēzeknes un Viļānu novadu bibliotekāru seminārs, kurā piedalījās LNB Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova, iepazīstinot bibliotekārus ar prezentāciju „Sadarbība lasīšanas veicināšanas projektu īstenošanā” no kuras bibliotekāri guva daudz interesantu ideju. Seminārā pieredzes apmaiņā pasākumu rīkošanā bērniem un jauniešiem dalījās RP Bērnu bibliotēka, Viļānu pilsētas un Maltas pagasta bibliotēku bērnu nodaļu bibliotekāres.

Ņemot vērā bibliotēku darba vadlīnijas un profesionāļu ieteikumus bibliotēkas organizē savu darbu.

Bibliotēkas nodrošina informācijas, izglītības, kultūras un izklaides vajadzības bērniem un jauniešiem.

Veiksmīgai darbībai bibliotēkai nepārtraukti jāreaģē uz izmaiņām sabiedrībā, jāseko līdzi bērnu informācijas, kultūras un izklaides aktualitātēm.

Bibliotēkas bērniem piedāvā plašu informācijas klāstu un daudzveidīgus pasākumus, iespēju izjust lasītprieku, jaunu zināšanu atklāsmes, iztēles valdzinājumu.

Bibliotekārās apkalpošanas daudzveidošanai tiek rīkoti pasākumi: literārās un tematiskās pēcpusdienas, konkursi, radošās darbnīcas.

Sadarbībā ar skolotājiem un bērnu vecākiem bērni tiek rosināti apmeklēt bibliotēku no agrīnā vecuma.

Bibliotekāri atzīst, ka darbs ar bērniem un jauniešiem prasa daudz vairāk laika, nekā darbs ar pieaugušajiem. Bērniem nepārtraukti vajag kaut ko jaunu, neparastu, interesantu – kas piesaistītu uzmanību.

Rīkojot pasākumus bērniem bibliotekāri cenšas, lai tie būtu ne tikai izglītojoši, bet vienlaikus jautri un interesanti.

4. 2. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu/jauniešu literatūras krājumu un lasītāju sastāvu

Lai sekmētu lasītprasmi lasītājus jānodrošina ar grāmatām un citiem informācijas resursiem. Iegādājoties jaunas grāmatas bibliotekāri ievēro lasītāju intereses un prasības, un, reizē, izvērtē literatūras kvalitāti. Secinājums ir tāds, ka pieprasītāka ir piedzīvojumu, šausmu un izklaidējoša rakstura literatūra. Neskatoties uz to, bibliotēkas aktīvi iegādājas uzzīņu literatūru un latviešu oriģinālliteratūru bērniem un jauniešiem.

Bērnu un jauniešu krājums tika papildināts ar 1991 eksemplāriem grāmatu vai 21% no kopēja krājuma. Izslēgti 1200 eksemplāri vai 13 %.

Kopējais bērnu un jauniešu grāmatu krājums 43067 vai 16% no kopējā krājuma apjoma. Lai ievērotu proporcionalitāti starp bērnu un jauniešu lasītāju kopskaitu un bērnu un jauniešu kopkrājuma apjomu, krājuma apjomu ieteicams palielināt.

4. 3. Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana

Lai apmeklētājiem būtu vieglāk orientēties bibliotēkās un to uzziņu sistēmā, tiek rīkotas bibliotēkārās stundas, ekskursijas, grupu un individuālās konsultācijas, veidojot iemaņas izmantot bibliotēku krājumu, elektronisko katalogu, datubāzes, sameklēt vajadzīgo informāciju internetā.

Ikdienas darbā arvien noteicošāka ir tematisko uzziņu sagatavošana, izstrāde un materiālu atlase, darbs ar datubāzēm, enciklopēdijām un laikrakstu publikācijām.

Visās bibliotēkās ir pieejamas bezmaksas datu bāzes LETONIKA un LURSOFT „Laikrakstu bibliotēka”, kuru popularizēšanai bibliotēkās jāveltī lielāka uzmanība.

Jauniegvumu popularizēšanai tiek rīkotas Jauno grāmatu dienas ar jaunumu izstādēm, apskatiem, pārrunām, u.c aktivitātēm.

Bibliotēkās pie datoriem ir novietoti saraksti par iespējām lasīt grāmatas internetā. Tie ir gan interneta e-bibliotēku adreses, gan latviešu autoru darbi Letonikā Uzziņas galvenokārt ir saistītas ar skolā uzdotajiem darbiem mācību priekšmetos. Skolēniem bieži tiek sniegtas konsultācijas informācijas atlasē skolas referātiem un teksta apstrādē datorā.

Tā kā skolēni biežāk izvēlas pazīstamāko un vienkāršāko informācijas meklēšanas veidu „Google”, bibliotekāri iesaka interneta adreses, kur varētu būt interesējošā informācija.

Bibliotēku darbinieki rūpējas, lai bērni brīvi darbotos ar informācijas tehnoloģijām, izmantojot tās lietderīgi, būtu informēti par plašākām to izmantošanas iespējām.

Šo darbību veicina e-prasmju nedēļas, droša interneta dienas un citi pasākumi:

- Silmalas pagasta bibliotēkā par tradīciju ir kļuvuši pasākumi Vispasaules drošākā interneta dienā. 2013.gadā tika pārrunāts par personas datu aizsardzību un autortiesībām. Bērni parakstījās uz plakāta un saņēma sarakstiņus ar drošām un interesantām interneta vietnēm. (*skat.foto*)

- Kantinieku pagasta bibliotēkā datorkomunikācijas un informācijas meklēšanas prasmju uzlabošanai sākumskolas skolēniem izmanto datorskolu „Mans draugs – dators” un spēles internetā „Mācies zīmēt un krāsot internetā”, „Iepazīsti apkārtējo dabu, putnus” u.c.
- Nagļu pagasta bibliotēkā „Tavs izglītības ceļvedis Latvijā” - 9., 12.kl.skolnieku iepazīstināšana ar datu bāzi www.niid.lv
- *Informatīvās stundas:* „Mājas lapas bērniem” Maltas pagasta bibliotēkas bērnu nodaļā; „Tavas izglītības iespējas” par nacionālo izglītības iespēju datubāzi NIID.LV 9.klases skolniekiem un viņu vecākiem Audriņu pagasta bibliotēkā;
- *Bibliotekārās stundas:* „Kas ir elektroniskais katalogs”-vecāko klašu skolēniem Maltas pagasta bibliotēkas bērnu nodaļā; „Informācijas meklēšana internetā” 7. klasei Feimaņu pagasta bibliotēkā; „Bibliogrāfa darbs bibliotēkā” 6.klasei Viļānu pilsētas bibliotēkā .

4. 4. Bibliotēkas lasītāju interešu izpēte, interešu grupu darbs

Darbā ar lasītājiem, galvenokārt, tiek izmantotas netiešās interešu pētniecības metodes – novērošana, pārrunas.

Lai noskaidrotu bērnu vēlmes un intereses, iesaistītu viņus projektos, konkursos, joprojām svarīga ir individuālā darba nepieciešamība – sarunas, uzmundrinājums, pārliecināšana un arī atzinība.

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkā tika veikta vecāku interešu izpēte, lai noskaidrotu viņu vēlmes par grāmatām, kuras vēlas, lai būtu pieejamas bērniem bibliotēkā.

Lielākoties pagastu bibliotekāri savus lasītājus ir labi iepazīnuši, apzinājuši zinātkāros bērnus kam interesē kāda konkrēta nozare, bet tā kā šo bērnu nav tik daudz, lai veidotu grupas, viņi tiek informēti individuāli par bibliotēkā esošajām grāmatām, jaunieguvumiem un informāciju tīmeklī.

Interesentiem bibliotēkās tiek rīkoti zīmēšanas konkursi un zīmēšanas izstādes, kas guvušas lielu atsaucību. Rēzeknes novada pašvaldības izsludinātajā zīmējumu konkursā „Tīra Latvija sākas Tavā galvā” aktīvi piedalījās Maltas pagasta bibliotēkas bērnu nodaļa (*skat.foto*), Gaigalavas, Bērzgales, Vērēmu, Ozolmuižas pagastu bibliotēkas.

*„Kaunata rudens
nokrāsās”- skolēnu
zīmējumu konkurss un
izstāde Kaunatas pagasta
bibliotēkā*

Pētījumi un novērojumi liecina par to, ka:

- Mazākajiem lasītājiem ļoti svarīga ir kopā darbošanās, tāpēc viņi tiek iesaistīti lasījumos, kas uzlabo lasīprasmi un radošās darbības, kuras attīsta bērnu iemaņas, rosina apgūt kaut ko jaunu;
- Mazākiem bibliotēku apmeklētājiem patīk zīmēt, daudz brīvā laika bibliotēkā viņi pavada zīmējot;
- Pusaudžiem aktuālas ir attiecību problēmas, tāpēc viņiem tiek piedāvāta literatūra un informācija, kurā ir skarti viņus interesējošie jautājumi;
- Jaunieši uzskata, ka visas atbildes ir atrodamas internetā. Bet tā, kā lielākai daļai jauniešu internets ir pieejams ārpus bibliotēkas, viņi tajās retāk iegriežas. Tādēļ pastāv jautājums ar ko ieinteresēt jauniešus bibliotēkā.

Izpētot bērnu intereses vairākās bibliotēkās tiek rīkotas radošās darbības. Tajās piedalās tie, kurus interesē konkrēta nodarbošanās:

- Skolēniem „Zīda apgleznošana” notika Dekšāres pagasta bibliotēkā pavasara brīvdienās;
- Skolēniem „Uzzied hiacintes” Kaunatas pagasta bibliotēkā darbošanās ar aplikācijas papīru, (skat.foto)

„Skaists un krāsains akmentiņš”- akmentiņu apgleznošana, „Svētku priekam”- Ziemassvētku rotājumi no diegiem. Ar bērnu darinājumiem tiek papildinātas un izgreznotas arī literatūras izstādes.

4.5. Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri, vērtējums

Bibliotēku darbību sekmē sadarbība un kopdarbība. Bibliotēkas veiksmīgi sadarbojas ar pašvaldībām, skolām, pirmsizglītības iestādēm, kultūras namiem un klubiem, interešu klubiem, nevalstiskajām organizācijām, bērnu un jauniešu centriem, muzejiem. Pildot līdzīgu misiju un uzdevumus, dažas partnerattiecības kļūst par konkurējošām.

Ja līdzās bibliotēkai ciematā darbojas jauniešu klubs, interešu centrs, kultūras vai tautas nams ar dažādu pulciņu un citu izklaides veidu un pasākumu piedāvājumu, bibliotēkai ir labi jāpārdomā savu piedāvājumu klāstu.

Daži bibliotekāri atzīmē, ka kļūst vājāka sadarbība ar skolu, jo bērni tur pietiekami noslogoti gan mācību, gan ārpusmācību procesā, tāpēc bibliotēkas pasākumiem atliek mazāk laika. Šādos apstākļos bibliotekāriem jāmeklē iespēja iekļauties kopējos pasākumos.

Loti pozitīvi vērtējama bibliotēku sadarbība ar pagastu pārvaldēm, jo ir pieaudzis bibliotēku finansiālais nodrošinājums, kas veicina gan krājuma

papildināšanu, gan bibliotēku infrastruktūras uzlabošanu, kur lielāka uzmanība tiek vērsta tieši bērnu zonas uzlabošanai. Pārskata periodā :

- Vērēmu pagasta bibliotēka pārvācās uz jaunām plašākām telpām, kur tika ierīkots arī bērnu stūrītis ar jaunām mēbelēm,
- Kantinieku pagasta bibliotēkā bērnu stūrītis tika papildināts ar jaunām mēbelēm;
- Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkā izveidots stūrītis pusaudžiem un jauniešiem;
- Silmalas pagasts Štikānu bibliotēkā bērnu stūrītim iegādātas jaunas mēbeles;
- Čornajas pagasta Ratnieku bibliotēkā tika iegādāts speciāls plaukt pirmskolas bērnu grāmatiņām, jauns bērnu galdiņš ar krēsliņiem un dīvāns.

Tiek atbalstīti arī bibliotēku pasākumi, finansētas ekskursijas, sagādāts transports.

Aktīva un veiksmīga kopdarbība notiek ar Pirmsizglītību iestādēm. Gan audzēkņu grupiņas apmeklē bibliotēkas, nākot iepazīšanās ekskursijās, piedaloties radošajās darbnīcās, tematiskajos bērnu rītos, gan bibliotekāri iet uz bērnudārziem ar grāmatām, rīko pasaku priekšlasījumus:

- Ziemeļvalstu nedēļā „Leduslācēns Ille” lasījums pirmsskolas bērniem Nagļu pagasta bibliotēkā; I Borgas grāmatas „Ziema pie Plupa” fragmentu lasījumi Ozolmuižas, Kruķu pagasta bibliotēkās;
- Bērnu rīts „Tinam tautasdziesmas kamolā” Maltas pagasta bibliotēkas bērnu nodaļā;
- Bibliotekārā stunda ”Bibliotēkas vieta bērna dzīvē” Rikavas pagasta bibliotēkā;
- Gaigalavas pagasta bibliotēkas pasākumi Pirmsskolas izglītības iestādē: - Krāsainās nedēļas ietvaros pasākums „Zilā pasaka”, (*skat.foto*), Vislatvijas lasīšanas dienā 29.maijā, lasīšanas zibakcija audzēkņiem un darbiniekiem.

Sadarbībā ar skolām notika:

- Informācijas un iespieddarbu apmaiņa ar skolu bibliotēkām;
- Pagastu un skolu bibliotekāru konsultācijas un pārrunas par darba jautājumiem;
- Grāmatu, rokdarbu, zīmējumu izstādes;
- Lasīšanas maratoni un zibakcijas;
- Skolēnu ekskursijas uz bibliotēku;
- Bibliotekārās stundas;
- Bibliotēku nedēļas pasākumi;
- Ziemeļvalstu nedēļas pasākumi.

Silmalas pagasta Kruķu bibliotekāre rīta stundā apmeklēja Kruķu pamatskolu ar prezentāciju „Iepazīstam Ziemeļvalstis”

4. 6. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Bibliotēkas, kuras piedalās „Bērnu un jauniešu žūrijā” šo aktivitāti uzskata par vienu no veiksmīgākajām lasīšanas veicināšanā. 2013.gadā šajā konkursā piedalījās 9 bibliotēkas ar 230 dalībniekiem.

Bērnu žūrijas noslēguma pasākumā Rikavas pagasta bibliotēkā notika „Topgrāmatas” prezentācija

Audriņu, Gaigalavas, Strūžānu pagastu bibliotēkās notika lasīšanas maratoni.

Audriņu pagasta bibliotēka sadarbībā ar pamatskolu rīkoja konkursu „Labākais gada lasītājs-juniors Audriņu pagastā” sākumskolas un pamatskolas skolēniem. Lasīšanas veicināšanas pasākumi norisinājās gan skolā, gan pagasta bibliotēkā no februāra līdz maijam. Konkursa dalībniekiem bija jāiesniedz lasīšanas dienasgrāmatas, radošus darbus par izlasīto, fotogrāfijas, video un t.t.

Radošo darbu izstāde Audriņu pagasta bibliotēkā

Lai atklātu grāmatu brīnišķīgo pasauli un burvību Maltas pagasta bibliotēkas bērnu nodaļā tika sarīkots literārais bērnu rīts 1.klases skolniekiem „Burtus mākam-lasīt sākam” , (skat.foto)

literārā pēcpusdiena „Ko pasaka Pasakas”, dzejas pēcpusdiena „Mani mīlie dzejoliši. (skat.foto)

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas vadītāja par veiksmīgāko gada lasīšanas veicināšanas pasākumu nosaukusi „Gada lasītājs – 2013”, kurā pie eglītes, atceroties Ziemassvētku tradīcijas, tika apbalvoti čaklākie gada lasītāji.

Spilgts, emocionāls un aizraujošs pasākums, un it īpaši bērniem un jauniešiem, ir grāmatu svētki. 2013.gadā tie notika Rikavā ar plašu programmu. Šie svētki pievērš lielu uzmanību grāmatām un vairākām ar tām saistītām aktivitātēm.

Tikšanās ar dzejnieci Leontīni Apšenieci, viņas grāmatu prezentācija Grāmatu svētkos Rikavā

4. 7. Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā

Bibliotēkāju tālākizglītības vērtējums darbā ar bērniem un jauniešiem ir negatīvs, jo pārskata periodā bibliotekāri nav apmeklējuši mācību kursus.

Labs risinājums šajā jautājumā būtu LNB mācību piedāvājums vai kursu organizēšana tuvāk darba vietām, Rēzeknes pilsētā vai novadā.

4. 8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Bibliotekāri atzīmē intereses mazināšanos par lasīšanu, bērnu, īpaši pusaudžu vidū, aizraušanos ar sarakstīšanos, bezmērķīgu spēlēšanu un mūzikas klausīšanos internetā. Lasīšana dažiem šķiet garlaicīga nodarbība. Mūsdienu bibliotēkām jābūt ne tikai zinošām, bet ļoti atraktīvām, lai izraisītu interesi un piesaistītu uzmanību, ar psihologa dotībām, aizrautīgam stāstītājam un t.t.

Aktuāls jautājums, kurš prasa kādus inovatīvus risinājumus - ar ko ieinteresēt jauniešus bibliotēkā?

Vairāki bibliotekāri nosauc tādas problēmas, kā nepieklājīga uzvedība, datoraprīkojuma bojāšana, necenzētu vārdu lietošana, bibliotēkas lietošanas noteikumu neievērošanu.

Bibliotēku telpu platības nepietiekamība arī tiek uzskatīta par negatīvu faktoru darba organizācijā, jo ir apgrūtināta ne vien pasākumu rīkošana, bet arī lasītāju vienlaicīga uzturēšanās bibliotēkā.

5. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU NODROŠINĀJUMS

Informācija par novadu bibliotēkām, atrodama Rēzeknes PCB mājas lapā www.rezeknesbiblioteka.lv. Katru gadu tiek atjaunota informācija par darba rādītājiem, pakalpojumiem, pasākumiem, kā arī tajās abonētajiem un pieejamiem periodiskajiem izdevumiem. Ir pieejami novadpētniecības un analītiskas e-katalogi.

Kontaktinformācija par visām novada bibliotēkām, informācija par pasākumiem un aktivitātēm pieejama Rēzeknes novada mājas lapā www.rezeknesnovads.lv

Viļānu pilsētas bibliotēkai un Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkai ir savi blogi <http://vilanubibl.blogspot.com> un <http://krukibiblioteka.blogs.lv/>, kuros tiek

ievietota aktuālākā un jaunākā informācija par bibliotēkas darbu, pasākumiem, jaunākām grāmatām, konkursiem utt.

Kaunatas pagasta 1. bibliotēka iesāka darbu pie bibliotēkas lapas izveides www.draugiem.lv.

Pēdējos gadus notiek E-prasmju nedēļa, kas ir Eiropas mēroga iedzīvotāju informēšanas kampaņa. Nedēļas ietvaros bibliotēkas rīko dažādus pasākumus ar mērķi ieinteresēt plašāku sabiedrību par elektronisko prasmju apgūšanas un pielietošanas iespējām darbā, mācībās un ikdienā. Popularizē datubāzes Letoniku un Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”, palīdz apgūt elektronisko deklarēšanas sistēmu.

Dažās bibliotēkās notika informatīvi izglītojoši pasākumi, tai skaitā apmācības, konsultācijas par datu bāžu lietošanu, darba meklēšanas iespējām internetā, elektronisko pakalpojumu izmantošanu, deklarāciju aizpildīšanu un citām tēmām.

Gaigalavas pagasta bibliotēkā e-prasmju nedēļas ietvaros bija atvērto durvju dienas par datoru un interneta izmantošanas iespējām visiem interesentiem „Ejam līdzī laikam”, datubāžu Letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēkas popularizēšana. Lauksaimniecības datu centra darbiniece bibliotēkā apmācīja lauksaimniekus darbam elektroniskajā vidē www ldc gov lv

Informatīvos bukletus par bibliotēku veido paši bibliotekāri, pavairo un izdala iedzīvotājiem.

29 publiskās un 9 skolu bibliotēkās darbojas integrētajā bibliotēku informācijas sistēmā ALISE. No 25 bibliotēkām e-kopkatalogā viss krājums ievadīts 12 bibliotēkās, iespieddarbu automatizēta izsniegšana/saņemšana notiek 7 bibliotēkās: Gaigalavas, Kaunatas 1. Lendžu, Maltas, Nautrēnu, Ozolmuižas, Sakstagala 1., bet 5 bibliotēkas plāno nodrošināt automatizētu apkalpošanas sistēmu 2014. gada sākumā.

16 bibliotēkas aktīvi turpina krājumu rekatalogizāciju. Lietotāji tika informēti un apmācīti darbam ar elektronisko katalogu.

10 novadu bibliotēkās pieejami tradicionālie alfabētiskie katalogi.

2013.gadā visās bibliotēkās tika nodrošināta bezmaksas pieeja datubāzei: www.letonika.lv un www.news Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”, lietotāji neizmanto tik aktīvi kā gribētos, vēlas lasīt tiešos preces izdevumus nevis elektroniski.

Viļānu pilsētas bibliotēka izveidojusi 13 CD novadpētniecībā, kuri ir aprakstīti un ievadīti elektroniskajā katalogā.

Bibliotēku tehniskā bāze ir nodrošināta, lai apmeklētājiem varētu sniegt daudzveidīgus pakalpojumus. Lietotājiem ir iespējams izmantot:

- 272 datorkomplekti;
- 47 multifunkcionālā iekārta;
- 31 printeri;
- 6 skeneri;
- 4 kopētāji;

Gaismas tīkla datori jau ir novecojuši un pamazām notiek datortehnikas nomaiņa, septiņās pagastu bibliotēkās iegādāti jauni datori.

6. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS

Novadpētniecības darbs veicina dzimtā novada vēstures izpēti un saglabā nākamām paaudzēm mūsdienu notikumu apliecinājumu. Bibliotēkās notiek ne tikai materiālu vākšana un apkopošana, tās aktīvi piedalās savu pagastu sabiedriskajā un kultūras dzīvē. Visām bibliotēkām sistemātiski ar jaunākajiem materiāliem tiek papildinātas tematiskās mapes par novada, pagastu un bibliotēku vēsturi, ievērojamiem novadniekiem, interesantākiem un svarīgākiem notikumiem un veidotas jaunas.. Turpinās pagasta vēstures apzināšana, materiālu vākšana, apkopošana.

Dricānu pagasta bibliotēkā turpinās pagasta vēstures apzināšana, materiālu vākšana, apkopošana, ir izveidotas tematiskas mapes par Dricānu pagastu un izciliem novadniekiem. Apjomīgas mapes ar daudz informatīvā materiāla ir „Dricānu pagasta ceļvedis”, „Represijas Dricānu pagastā”, „Kurkulēns nekad nekļūs par vardi ” (apkopotu jauno autoru darbi, kas publicēti dažādos laikos „Rēzeknes vēstīs”), „Dricānu ziņas (4 atdzimšanas) ” un citas (pavisam 30 mapes). Pagastā rīkoti pasākumi iemūžināti un prezentāciju formā saglabāti. Bibliotēkā skatāmas prezentācijas „ Pensionāru Lieldienas ”, „Jaunīs Tiergs ”, Vysi muni gosti beja”, „

Floristika”, „Metenis ”. „Lieldienas 09”, „Latvijai 90” „Datorapmācības”. Slaidos noformēts materiāls par nevalstiskās organizācijas „Maziča” ciemošanās pie Dainas Zvejsalnieces un iepazīšanos ar viņas daiļdārzu Nautrānu pagastā. Turpinās foto materiāla vākšana par ļaudīm, vietām un notikumiem, kas saistās ar Dricānu pagasta vēsturi un kultūru. Tiek gatavotas prezentācijas par Dricānu vēsturi, baznīcām Dricānu pagastā, skolām, kultūras namu, bibliotēku un citām iestādēm, vietām, ļaudīm un notikumiem, kas saistās ar Dricāniem.

Sakstagala pagasta 1. bibliotēkā bija piedāvāta akcija ciematu iedzīvotājiem „Neizmet! Dāveni bibliotēkai. Veidosim vēsturi kopā,” aicināti atnest uz bibliotēku vecās vēstures liecības: fotokartiņas, atmiņu rakstus par ciemata celtniecību, darbu un dzīvi kolhozā, skolās, ciema padomēs, par čaklākajiem darba darītājiem u. c. Šīs akcijas laikā krietni vien papildinājās bibliotēkas novadpētniecības mapes.

Nautrēnu pagasta bibliotēkās novadpētniecības materiāli papildinājušies ar novada svētku aktualitātēm un vēsturiskajām liecībām. Notika A. Kūkoja dzimšanas dienas piemiņas pasākums „Antons starp savējiem”, tematiska pēcpusdiena par novadnieku Pēteri Jurciņu un viņa jaunās grāmatas „Un atkal reibstu es “ atvēršanas svētki. Pasākumā piedalījās P.Jurciņa dzīvesbiedre Aina Jurciņa, dzejnieks Arnolds Auziņš. Notika arī Annas Rancānes jaunās grāmatas „Divpadsmit Latgales loki kopā ar Annu Rancāni” un Voldemāra Vogula jaunās grāmatas „Sirds bolss” atvēršanas svētki.

Vērēmu pagasta bibliotēkā ar jauniem materiāliem tiek papildinātas novadpētniecības mapes un albūmi: Labvāržu Muiža, Vērēmu pagasts, Adamovas muiža, Vērēmu bibliotēka, Rakstnieks Antons Širins, Kalnezeru skola, Gundega un Antons Rancāni, Ievērojami cilvēki, Tūrisma maršruti.

Maltas pagasta bibliotēkai ir cieša sadarbība ar Maltas vēstures muzeju. Bibliotēkā tika noformēta izstādē „Ugunīgie kara gadi”, kura bija veltīta Garkalnu kaujai (1941., 1944.gadi), literatūras un iespieddarbu izstāde „Ebreju tautas vēstures lappuses” par Maltas ebreju tautas iedzīvotāju vēsturi un viņu traģēdiju 40.gados, tika izmantotas grāmatas, materiāli no tematiskajām mapēm un materiāli no muzeja krājuma.

Viļānu pilsētas bibliotēkas novadpētniecības darbs tiek veikts cenšoties vākt un apkopot visus informācijas nesējus, kam ir saistība ar novada vēsturi, kultūru, etnogrāfiju, ievērojamiem cilvēkiem, dabas un vēstures objektiem. Sistemātiski ar jaunākajiem materiāliem tika papildinātas mapes par novadniekiem. Tika izveidotas jaunās mapes dzejniecēm Mārītei Strodei, Betijai Bergai, “Viļānu novads vakar,

šodien un rīt”. Noformēta Danas Podniekas datorgrafikas darbu izstāde. Interesanta izvērtās derīgo padomu stunda “Gaismas terapija un tās praktisks pielietojums”. 2013.gadā katru mēnesi trešajā piektdienā regulāri bibliotēkas telpās pulcējās 2009. gadā nodibinātā dzejnieku radošā kopa “Atļaujies ienākt”. Tikšanās reizēs viņi lasa savu jaunāko dzeju, katrs izsaka domas par otru, plāno izdod Viļānu autoru darbus grāmatā. Interesantas bija viņu rīkotās dzejas pēcpusdienas: “Lielā diena dzejas rindās”, “Mana dzeja – nākošajām paaudzēm”, “Iemāci bērniņu Latviju mīlēt...” u.c. Šīs tikšanās ir veicinājušas autoru profesionālo izaugsmi un cēlušas pašapziņu.

Novadpētniecības materiālu pielietojamība informācijas izmantošanā bibliotēkā rodas, skolēniem, kā arī studentiem, rakstot referātus, projektus, veidojot apskatus, par novada, pagasta vēsturi, kā arī tiek izmantoti sagatavojot informāciju dažādām tematiskajām izstādēm bibliotēkās.

7. PROJEKTIZSTRĀDE

Pārskata gadā deviņas bibliotēkas piedalījās VKKF Kultūras programmas projektā „Lasīšanas programmas veicināšana un bibliotēku pakalpojumu bērniem attīstīšana” „Bērnu/Jauniešu žūrija”. Tajā darbojās Bērzgales, Gaigalavas, Feimaņu, Kaunatas 1., Lendžu, Maltas, Rikavas, Stoļerovas un Strūžānu pagasta bibliotēkas, kuras mērķis ir veicināt bērnos lasītprieku, iesaistīt vecākus, skolēnus skolotājus, bibliotekārus un pašvaldību vadītājus par aktīviem dalībniekiem lasīšanas veicināšanas programmas attīstībā.

Izstrādāts un atbalstīts Latvijas Bibliotekāru biedrības un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts „Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās”. Projekta realizācijas ietvaros tika saņemti 73 eksemplāri grāmatu par summu Ls 400, deviņām pagastu bibliotēkām.

8. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS. SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS

Metodisko un konsultatīvo darbu ar novadu bibliotekāriem veic kultūras nodaļas bibliotēku informācijas speciāliste sadarbībā ar Rēzeknes reģionālo bibliotēku. Galvenie uzdevumi pārskata periodā bija:

- metodiskā, praktiskā palīdzība un konsultāciju sniegšana bibliotekāra darba jautājumos Rēzeknes un Viļānu novadu pašvaldības un skolu bibliotēkām;
- bibliotēku darba pārskatu saņemšana, statistikas datu apkopošana, analizēšana, sagatavošana un iesniegšana LNB BAI;
- statistisko datu rediģēšana novadu publisko un skolu bibliotēku LDKK informācijas sistēmā;
- bibliotēku personāla profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumu (semināru, kursu, pieredzes apmaiņas) organizēšana;
- gatavošanās atkārtotai bibliotēku akreditācijai;
- metodisko materiālu, e-dokumentu un cita veida aktuālās profesionālās informācijas saņemšana, izvērtēšana un nodošana bibliotēkām;
- regulāra e –informācijas pārsūtīšana;
- valsts mērogā realizācijā esošo projektu koordinācija: Gaismas tīkls, Trešais tēva dēls, VKKF lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu žūrija”;
- no LNB BAI un citiem avotiem saņemto dāvināto iespieddarbu apstrāde un sadale;
- publicitātes, kontaktinformācijas precizēšana, novadu bibliotēku pasākumu plānu ievietošana novada portālā;
- SBA grāmatu apmaiņas nodrošināšana.

Pārskata gadā tika organizēti:

- 4 profesionālās pilnveides pasākumi (semināri):
 - par bibliotēku darba aktualitātēm;
 - 2012.gada darba rezultātiem;
 - sadarbību lasīšanas veicināšanas projektu īstenošanā;
 - darbu ar bērniem un jauniešiem;
 - bibliotēku novadpētniecības darba aktualitātēm;
 - Europe Direct informācijas centra Austrumlatgalē aktivitātēm;
 - 12. Grāmatu svētku norisi novadā u.c.
- 15 bibliotekāriem organizēti Bibliotēku informācijas sistēmas ALISE i apmācības kursi,

- sniegtas konsultācijas par bibliotēku krājumu veidošanu, norakstīšanu, uzskaiti, par Latvijas digitālās kultūras kartes aizpildīšanu, par bibliotēkas pakalpojumiem, par rajona elektroniskā kopkataloga un datu bāžu „Letonika” un Lursoft „Laikrakstu bibliotēkas” izmantošanas iespējām u.c.,
- skolu bibliotekāriem sniegtas individuālās konsultācijas par gada darba pārskatu, lasītāju un krājumu uzskaiti,
- organizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Līvānu novadu. Iepazīta Līvānu novada centrālā bibliotēka un Līvānu novada Turku pagasta bibliotēka un tās galvenie darba virzieni un aktivitātes,
- organizēts Bērnu un jauniešu žūrijas ekspertiem brauciens uz Rīgu „Latvijas Grāmatu izstādes 2013”,

2013.gadā sadarbībā ar Rēzeknes reģiona galveno bibliotēku tika apmeklētas visas pagastu bibliotēkas Rēzeknes un Viļānu novados, kurām sniegtas individuālās konsultācijas par novadpētniecības darbu, par automatizētu grāmatu izsniegšanu un saņemšanu, krājuma sakārtošanu, komplektēšanu, uzskaiti, norakstīšanu, par lasīšanas veicināšanas pasākumiem, par sadarbību ar citām pagasta iestādēm u.c. Apkopojot redzēto bibliotēkās tika izstrādāti darba ieteikumi un apspriesti bibliotekāru seminārā.

Publicitātes jomā no pagastu bibliotēkām regulāri saņemta, apkopota un sagatavota ievietošanai novada mājas lapā informācija par plānotajiem valsts mēroga un bibliotēku pasākumiem: e-prasmju nedēļu, Bibliotēku nedēļu, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļu, akciju „Tautas grāmatu plaukts”, par konkursu „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs” u.c.

Katru gadu tiek apkopotas ziņas par bibliotēkām, kuras iesaistās Latvijas bibliotēku atbalsta biedrības (LBAB) rīkotajā konkursā „LIELĀ LASĪTĀJU BALVA”, par lasītākajām grāmatām. 2013. gadā konkursā iesaistījās 29 reģiona bibliotēkas, par kurām apkopojums nosūtīts uz LBAB.

Galvenie sadarbības partneri un veidi:

Kultūras ministrijas bibliotēku nodaļa, Bibliotēku padome – *bibliotēku nozares politiku īstenošana, bibliotēku akreditācija.*

Latvijas Nacionālā bibliotēka, Bibliotēku konsultatīvais centrs, Bērnu literatūras centrs, Mācību centrs – *metodiskā un konsultatīvā palīdzība, jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, grāmatu dāvinājumi, SBA pasūtījumi,*

profesionālā informācija, konsultācijas, semināri, konferences, projekti, kursi bibliotēku darbiniekiem.

V/A „Kultūras informācijas sistēmas” - Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda Latvijas publisko bibliotēku attīstības projekts „Trešais tēva dēls”.

SIA Tieto Latvija - programmas ALISE uzturēšana, apmācības kursi, konsultācijas.

Latvijas Bibliotekāru biedrība, LBB Latgales nodaļa – konference, sanāksmes.

SIA “Lauku bibliotēku atbalsta biedrība” – 12.Grāmatu svētki, konkurss “Lielā lasītāju balva - 2013”.

Rēzeknes pilsētas centrālā bibliotēka (reģiona galvenā bibliotēka)–semināri un konsultācijas, bibliotēku nedēļas pasākumu organizēšana, e-kopkataloga veidošana, atbalsts SBA pakalpojumu nodrošināšanā, bibliotēku pirmsakreditācijas apmeklējums un darbības izvērtējums.

Grāmatnīcas, izdevniecības: SIA „Virja”, ”Zvaigzne ABC”, ”Jumava”, ”Nordik, Tapals”, „Avots” - jaunu grāmatu iegāde.

Latgales kultūras centra izdevniecība - grāmatu dāvinājumi.

Vietējie preses izdevumi – jaunas informācijas atspoguļojums.

Pagasta pārvaldes - finansiāls atbalsts bibliotēku uzturēšanai, darba algām, infrastruktūrai, aprīkojumam, grāmatu un periodikas iegādei, finansējums komandējumiem, pasākumu rīkošanai.

Novada pašvaldība - finansējums un atbalsts darbinieku kvalifikācijas celšanas pasākumiem, pieredzes apmaiņai, atbalsts Grāmatu svētku organizēšanā.

Novada kultūras un izglītības iestādes: skolas, bērnudārzi, jaunrades centri, kultūras nami, muzeji – pasākumu organizēšana, dokumentu popularizēšana, informācijas apmaiņa.

Eiropas Direct informācijas centrs Austrumlatgalē- informācija, semināri.

Eiropas Savienības informācijas aģentūra - materiāli par ES.

9. BIBLIOTĒKU MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Visām bibliotēkām telpu stāvoklis ir apmierinošs. Dažām bibliotēkām aizvadītajā gadā turpinājās bibliotēku labiekārtošanas darbs.

Viļānu pilsētas bibliotēkā kopš marta mēneša notiek bibliotēkas renovācija, kura turpināsies arī 2014. gadā.

Vērēmu pagasta bibliotēka ir pārcēlusies uz jaunām plašām telpām, kopēja platība ir 107 m² (bija 60m²).

Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkā tika iegādāti 6 jauni grāmatu plaukti un 2 pārvietojamās kastes bērnu grāmatām no priedes koka.

Čornajas pagasta Ratnieku bibliotēkā tika iegādāts speciāls plaukt pirmskolas bērnu grāmatiņām, jauns bērnu galdiņš ar krēsliņiem un dīvāns.

Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkā bērnu stūrītī iegādātas jaunas mēbeles.

Kantinieku pagasta bibliotēkā bērnu stūrītī tika iegādātas mēbeles: galdiņš un seši krēsliņi, paklājs, stends bērnu grāmatu izstādēm, plaukts rotaļlietām.

Strūžānu pagasta bibliotēkā vienā telpā nomainīti logi, durvis, grīdas segums. Uzsākts telpas kosmētiskais remonts.

Stoļerovas pagasta bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts, nomainītas durvis, 4 logi.

Kaunatas pagasta 1. bibliotēkā tika iegādātas jaunas mēbeles: nomainīti jauni grāmatu plaukti, iegādāti jauni galdi, krēsli, žurnālgalds, plaukts mapēm.

10. BIBLIOTĒKU PERSONĀLS

2013. gadā Rēzeknes un Viļānu novadu pagastu bibliotēku darbinieku skaits nav mainījies.

Pavisam 36 bibliotēkās darbojas 51 darbinieks no tiem bibliotekāro apkalpošanu veic 45 darbinieki.

Pārskata gadā tika organizēti 4 semināri novada pagastu un skolu bibliotēku vadītājiem (t.sk. 2 semināri kopā ar Rēzeknes pilsētas reģionālo bibliotēku). 2 semināros darbojās grāmatu tirdzniecības firma SIA "Virja.

Rēzeknes novada pašvaldības datorklasē 15 bibliotekāriem organizēti Bibliotēku informācijas sistēmas ALISE i apmācības kursi.

Ilzeskalna pagasta bibliotēkas vadītāja apmeklēja 36 stundas apmācības kursus jauniešiem bibliotekāriem LNB Mācību centrā.

Piecu bibliotēku darbinieces apguva jaunas zināšanas tiešsaistes mācību semināros Virtuālā stunda bibliotekāriem.

Viļānu pilsētas direktore un Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja piedalījās Latvijas bibliotekāru 16. konferencē „Bibliotēkas tagad! – Iedvesmojošas, pārsteidzošas, iedrošinošas!

Jūlijā, 16 bibliotēku darbinieku apmeklēja pasākumu Bibliotēku attīstības projektam „Trešais tēva dēls” 7 gadi Siguldā.

Augustā Maltas pagasta bibliotēkā viesojas kolēģi no Valmieras reģiona bibliotēkām.

Oktobrī 34 bibliotēku darbinieki piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā uz Līvānu novadu. Iepazīta Līvānu novada centrālā bibliotēka un Līvānu novada Turku pagasta bibliotēka un tās galvenie darba virzieni un aktivitātes.

Pie Līvānu novada bibliotēkas

Līvānu novada Turku pagasta bibliotēkā

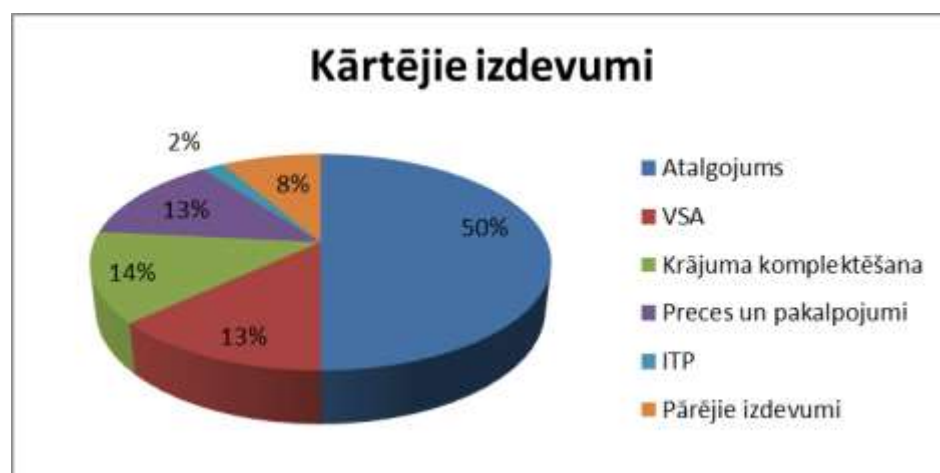
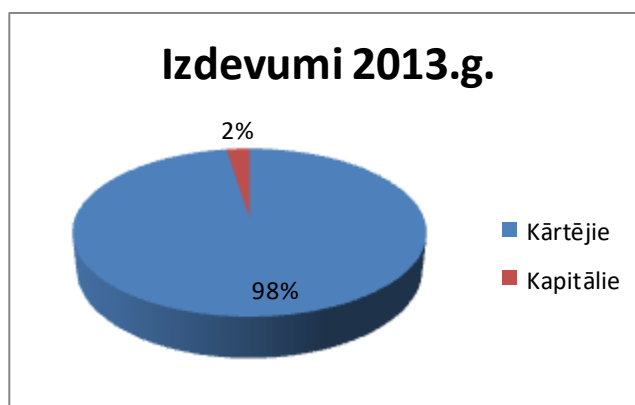
Rēzeknes novadā no 32 bibliotēkām Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu bibliotēka strādā uz 0,70 slodzi Kaunatas pagasta 2. – 0.75 un Sakstagala pagasta 2. bibliotēka – 0.80.

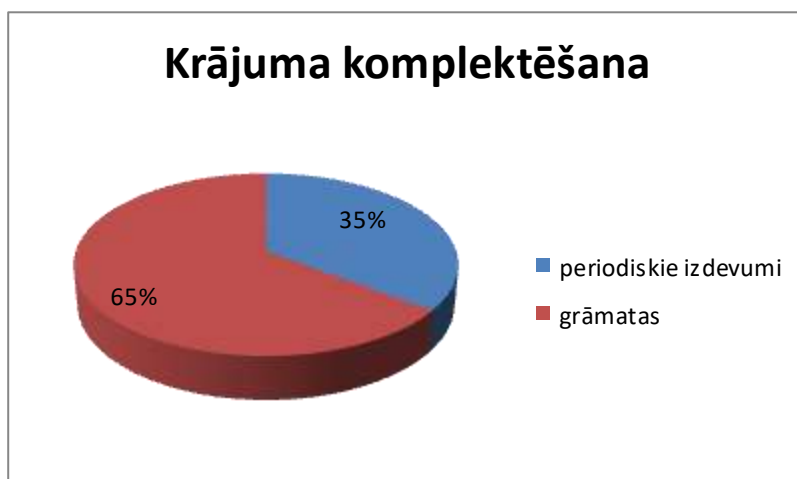
Maltas pagasta bibliotēkas vecākā bibliotekāre Antoņina Krūza ir Maltas pagasta pārvaldes konsultatīvas padomes locekle.

Latvijas Republikas proklamēšanas 95. gadadienas svinīgajā sarīkojumā Rēzeknes novada domē Sakstagala 1. un Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkas vadītājas saņēma Rēzeknes novada domes Atzinības rakstu par profesionāla, godprātīga un radoša darba devumu sava pagasta un valsts kultūrvides attīstībā.

11. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Pašvaldības ir galvenais bibliotēku finansējuma avots. 2013.gadā pavisam ienākuši no pašvaldību budžeta Ls 338472, kas par Ls 21934 vairāk, nekā iepriekšējā gadā. 98% sastāda kārtējie izdevumi, un 2% finansējuma izlietoti kapitālajiem ieguldījumiem.

Krājumu komplektēšanai tika iztērēti Ls 44587, par Ls 2454 vairāk nekā iepriekšējā gadā, t.s. grāmatām Ls 28808 (+ Ls 2219), periodikai Ls 15779 (+ Ls 247).

Finansiālais nodrošinājums dokumentu iegādei par pašvaldību līdzekļiem uz vienu lietotāju Ls 5.07, uz vienu iedzīvotāju Ls 1.19

Krājumu komplektēšanai paredzētie līdzekļi kārtējo reizi ir atšķirīgi – no 402 Ls (Pušas) līdz 3404 Ls (Ozolaines pagasta bibliotēka).

12. KOPDARBĪBA AR PAŠVALDĪBAS UN CITĀM INSTITŪCIJĀM. PUBLICITĀTE

Bibliotēku galvenais sadarbības partneris ir pašvaldības pagastu pārvaldes. Pašvaldība nodrošina bibliotēku darbību, sniedz bibliotēkām finansiālu atbalstu bibliotēku uzturēšanai, darba algām, infrastruktūrai, aprīkojumam, grāmatu un periodikas iegādei, darbinieku kvalifikācijas celšanas pasākumiem, finansējumu komandējumiem, pasākumu rīkošanai. Finansējuma nodrošinājums, katru gadu pieaug.

Katrā pagastā reizi gadā notiek pašvaldības iestāžu vadītāju atskaites sanāksmes, kurās bibliotekāri informē iedzīvotājus par jaunāko bibliotēkas darbā.

Tagad, kad bibliotēkas laukos ir kļuvušas par modernām bezmaksas informācijas pakalpojumu sniegšanas iestādēm, tās jo vairāk domā par sava tēla veidošanu un pakalpojumu reklamēšanu.

Bibliotēku nedēļas ietvaros pasākumi ir orientēti uz bibliotēku darba un lasīšanas popularizēšanu, tiek rīkoti dažādi pasākumi - atvērto durvju dienas, ekskursijas, akcijas „Uzdāvēni grāmatas bibliotēkai!”

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas pasākumi ir vairāk lasīšanu veicinošā satura, kas iepazīstina lasītājus ar Ziemeļvalstu autoru darbiem.

Bibliotēku krājumu popularizēšanai visbiežāk tiek rīkotas izstādes (1072). Izstāžu tematika ir daudzveidīga, tās atspoguļo svarīgākos notikumus pagasta, novada, valsts un pasaules mērogā, tiek veltītas ievērojamu cilvēku dzīves jubilejām, vēsturisko notikumu atceres dienām, etnisko grupu tradicionālo gadskārtu svētkiem, tematiskās izstādes interešu grupām – psiholoģijas, ētikas, tūrisma, piemājas zemkopības un lopkopības, mājsaimniecības, rokdarbu, kulinārijas, u.c. jautājumos.

Kā galvenie publicitātes pasākumi jāmin literatūras izstādes, jaunu grāmatu un informācijas dienas, apskati, pārrunas, atvērto durvju dienas bibliotēku nedēļas, e-prasmju nedēļas, bērnodārza audzēkņu pirmā iepazīšanās ar bibliotēku, bibliotēkārās stundas skolēniem, literārie lasījumi, darbs ”Bērnu žūrijā” un citi tematiskie pasākumi. Bibliotēkās tiek rīkotas amatnieku darinājumu un rokdarbu izstādes, keramikas, floristikas, ziedu un augļu izstādes, fotogrāfiju un bērnu zīmējumu izstādes.

Lasīšanas veicināšanai tiek rīkotas tematiskās pēcpusdienas, tikšanās ar rakstniekiem un dzejniekiem, jauno grāmatu dienas, notiek lasījumi, grāmatu un periodisko izdevumu apskati, pārrunas.

Maltas pagasta bibliotēkā notika tikšanās ar žurnāla „A-12” redaktori Ināru Groci.

*Maltas pagasta bibliotēkā notika tikšanās ar
dzejoļu autoru Edgaru Stepīņu*

*Lendžu pagasta bibliotēkā notika tikšanās ar
dzejnieci Leontīni Apšenieci.*

Kaunatas pagasta bibliotēkā notika tikšanās ar grāmatas „Noljāras kristāli” autori
ViVo.

Lauku bibliotēku atbalsta biedrības rīkotie tradicionālie 12. Grāmatu svētki, šoreiz izskanēja Rikavas pagastā ar plašu programmu pieaugušajiem, bērniem un jauniešiem. Lauku iedzīvotājiem tā bija laba iespēja tikt pie jauniem un labiem draugiem - grāmatām. Svētki sākas ar grāmatu komercizstādi, kurā piedalījās vairākas izdevniecības – Jumava, Zvaigzne ABC, Lauku Avīze, Avots, Nordik un Tapals, Divpadsmit, Likteņstāsti un citas.

Šoreiz par tematu „Kā mazināt sociālo nevienlīdzību?” runāja Latvijas Republikas Labklājības ministre Ilze Viņķele (V) un 11.Saeimas deputāts Gunārs Igaunis (RP), iesaistot arī klātesošos. Pēc tam svētku dalībnieki varēja uzklaut dzīvespriecīgās Ineses Ziņģītes atziņas un praktiskos padomus veselīgākai dzīvei. Grāmatu svētku apmeklētāji varēja ne vien piedalīties dažādās diskusijās un lekcijās, bet arī paši aktīvi darboties, izmēģinot iepriekš nedarītas lietas, piemēram, nūjošanu.

Bērni un jaunieši varēja pārbaudīt spēkus un zināšanas LR Aizsardzības ministrijas Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra aktivitātēs, piedalīties radošajā darbīcā „Mālos līdz ausīm”, kā arī piedalīties Europe Direct Informācijas centra Austrumlatgalē rīkotajā konkursā „ES – ko tas nozīmē?”, kur bērni varēja uzzināt, ka programmu Skype, kas ļauj zvanīt, izmantojot internetu, izveidoja igauņu programmētāji, ka Eiropas Savienības garākā upe ir Donava un citus faktus. Gan bērni un jaunieši, gan arī pieaugušie ar lielu interesi vēroja Valsts robežsardzes koledžas un Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Aviācijas bāzes paraugdemonstrējumus, īpaši helikoptera nosēšanos un iespēju pašiem apsēsties helikoptera pilota krēslā.

„Latvijas Avīzes” publiskajā diskusijā
LR Labklājības ministre **Ilze Viņķele** un
11.Saeimas deputāts **Gunārs Igaunis**

Grāmatu tirdziņš

Tikšanās ar Inesi Ziņģītes

Tikšanās ar žurnālisti Ingu Jērumu

*Jaunie autori raksta savus iespaidus, dzejoļus,
uz sen aizmirstām rokas drukas ierīcēm – rakstāmmašīnām*

*Valsts robežsardzes koledžas un Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes
Aviācijas bāzes paraugdemonstrējumi*

Publicitātes jomā no pagastu bibliotēkām regulāri saņemta, apkopota un sagatavota ievietošanai novada mājas lapā informācija par plānotajiem valsts mēroga un bibliotēku pasākumiem: e-prasmju nedēļu, Bibliotēku nedēļu, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļu, akciju „Tautas grāmatu plaukts”, par konkursu „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs” u.c.

Par bibliotēkas darbu raksti tiek publicēti galvenokārt avīzē “Rēzeknes Vēstis”. Viss vairāk publikācijas bija no Maltas pagasta bibliotēkas (13) un Viļānu pilsētas bibliotēkas (4) . Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas vadītāja Bibliotēku nedēļas ietvaros sniedza interviju „Latgales vietēja avīzē” – „Lauku bibliotēkas ikdienas ir interesanti daudzveidīga”.

Par pasākumiem un aktivitātēm iedzīvotāji tiek informēti ar afišu un paziņojumu palīdzību bibliotēkā un dažādās ciemata vietās.

Pagastu informatīvajos izdevumos bibliotekāri sistemātiski ievietoja informāciju par pasākumiem bibliotēkā, jaunieguvumiem, paveikto darbu u.c. Novada laikrakstos ievietoja rakstus par nozīmīgākiem pasākumiem.

Feimaņu, Sakstagala 1., Kaunatas 1.pagastu bibliotēkas piedalījās SIA „Papīrfabrika Līgatne” makulatūras vākšanas akcijā „Zaļā bibliotēka”. Starp 29 bibliotēkām no Latgales reģionā Feimaņu bibliotēka ieguva 6. vietu un vinnēja 14.4 kg. biroja papīra, bet Kaunatas 1. bibliotēka ieguva 4. vietu un vinnēja 16.6 kg. biroja papīra.

22 pagastu bibliotēkas piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotajā akcijā „Tautas grāmatu plaukts”. Tās mērķis bija dod iespēju iedzīvotājiem piedalīties Gaismas pils satura veidošanā, dāvinot bibliotēkai sev nozīmīgu un īpašu grāmatu. Kopumā tika uzdāvināti 157 grāmatu eksemplāri. Aktīvākie bibliotēku lasītāji - dāvinātāji: Feimaņu bibliotēkā - 34 grāmatas, Kaunatas 1. -28 grāmatas, Bērzgales - 17 grāmatas, Gaigalavas – 12 grāmatas.

Veiksmes stāsti

Pateicoties Kaunatas pagasta pārvaldei bibliotēkā tika iegādātas jaunas mēbeles – plaukti, galdi, krēsli, kas priecē ne tikai bibliotēkas vadītāju, bet arī bibliotēkas lietotājus.

Šogad bibliotēkas plauktos ienāca 1108 jaunas grāmatas. Saņēmām vairākus dāvinājumus no lasītājiem, kā arī katru gadu budžetā plānoju vairāk līdzekļu grāmatu iegādei, ko pagasta pārvalde atbalsta. Zvaigznes ABC mājas lapā cītīgi sekoju jaunumiem, kurus arī vienmēr iegādājos, it īpaši daiļliteratūru. Jau veikalā meitenes smejas, ka mūsu bibliotēkā visas grāmatas ir. Kā arī bija viens atgadījums, kad lasītāja sarunā ar savu radnieci, kura dzīvo citā novadā, citā pilsētā, apsprieda kādas grāmatas lasa. Radniece nosauca grāmatu, ko viņai kaut kas ieteica, bet mūsu lasītāja to tikko izņēma no bibliotēkas. Radniece bija izbrīnā, ka lauku bibliotēka seko jaunumiem, iegādājas tādas grāmatas. Tas bija patiess prieks, ka mēs tomēr varam iepriecināt savus lasītājus, izbrīnīt cilvēkus no citām Latvijas malām.

Tamāra Kablanova

Griškānu pagasta bibliotēkā lasīja puisis, bet vecāki bibliotēku neapmeklēja. Zinot daudzus pagasta iedzīvotājus personīgi, piedāvāju puisim, lai aiznes māmiņai grāmatu, kas viņu varētu interesēt. Nākošajā reizē jau ieradās māmiņa pati un ierakstījās bibliotēkā.

Vija Proveja

Informāciju sagatavoja

Anastasija Belogubova

Rēzeknes novada bibliotēku informācijas speciāliste

18.02.2014.g.